

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.513/2019/6.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Molnár Tibor Tamás bíró

A felperes:

...

Az alperesek:

... I. rendű

... II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabados Gergő ügyvéd) I. rendűért

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya:

Képmáshoz való jog

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az I., II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.398/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 18.P.20.008/2019/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint perköltséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a II. rendű alperes köteles - külön felhívásra - az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes ügyvéd, aki többek között polgármester képviselőjét látta el a ... által kezdeményezett büntető eljárásban. A II. rendű alperes által működtetett ... televíziós csatorna 2018. november 13-án este 6 órakor kezdődő ... című műsorában összeállítást sugárzott „... a maffia hálójában van” címmel. Ez a műsorszám a ... által a televíziós műsor napján tartott sajtótájékoztatóról tudósított. A narráció szerint „... a keddi bírósági meghallgatás előtt azt mondta: kiderült, hogy ..., ... és ... egy csapatot alkotnak, hiszen a ... polgármestert is ugyanaz az ügyvéd védi”. A képen többnyire ... volt látható, a sajtótájékoztató tartása közben. A felvételen egy másodpercig a felperes is látható, amint ... kezét fog. ... a következő hangzik el: „A politikai maffia hálójában van immár ... is, hiszen most már ugyan saját szemükkel önök is láthatják, hogy ..., ... Megyei Jogú Város polgármesterét nem más képviseli a vele szemben indult büntetőeljárásban, mint ... barátja, ügyvédje és - az én megítélésem szerint egyébként - lehet, hogy bizonyos ügyekben a tetteitársa is. A felperes a sajtótájékoztatót maga egyébként nem vett részt és egy gépkocsi mellett várakozott, a bíróság előtti járdát és a közforgalmú utat elválasztó füves területen. A ... című hírműsor ezen adása elérhető volt a ... internetes oldalon is.
- [2] A felperes a fényképe közzétételéhez és nyilvánosságra hozatalához nem járult hozzá. 2018. december 13-án kérelmet küldött az I. és II. rendű alpereseknek képmásának eltávolítása érdekében. Az alperesek a kérelemnek nem tettek eleget.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette a képmáshoz fűződő jogát azzal, hogy a ... oldalon 2018. november 13-án közzétett ... című műsorban hozzájárulása nélkül hozta nyilvánosságra a személyéről készült felvételt. Kérte az I. rendű alperes jogsértés abbahagyására kötelezését, továbbá a sérelmes helyzet megszüntetését úgy, hogy képmását a ... honlapról távolítsák el. Kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől. Kérte azt is, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest elégtétel adására oly módon, hogy saját költségén hozza nyilvánosságra az eredeti linken a cím alatt, a felvezető cím felett, közvetlenül további kattintás nélkül 30 napig, de legalább addig, amíg az eredeti, kifogásolt felvétel hozzáférhető, továbbá a ... címlapján a főoldalon legfelül vezető hírként egy keddi napon 18 óra és 19 óra között következő tartalmú közleményt: „2018. november 13-án megjelent a ... televíziós csatorna ... című hírműsorunkban a ... képmását tartalmazó felvétel. Ez ... engedélye nélkül került felhasználásra, amely személyiségi jogi sérelem miatt elnézést kér a ...”.
- [4] A felperes keresetében azt is kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: a II. rendű alperes megsértette a képmáshoz való jogát azzal, hogy a 2018. november 13-án közzétett ... televíziós csatornán 18 órakor kezdődő ... című műsorszámában a „... a maffia hálójában van” szövegalkészítéssel hozzájárulása nélkül jelentette meg a képmását. A II. rendű alperest is kérte jogsértés abbahagyására, a sérelmes helyzet megszüntetésére kötelezni, továbbá azt is kérte, hogy adatbázisából a képet a II. rendű alperes távolítsa el, valamint kérte a jogsértéstől történő eltiltást is. Kérte, hogy elégtétel adásként a bíróság kötelezze a II. rendű alperest arra, hogy saját költségén tegye közzé az elégtételt adó nyilatkozatot a sérelmezett médiatartalomhoz hasonló módon és terjedelemben, közvetett és közvetlen kommentár nélkül, 8 napon belül keddi napon 18 órakor kezdődő hírműsorszám legelején a következő közlemény közzétételével: „2018. november 13-án megjelent, a ... televíziós csatorna ... című műsorszámunkban a ... képmását tartalmazó felvétel az engedélye nélkül került felhasználásra,

amely személyiségi jogi sérelemért elnézést kér a médiaszolgáltató".

- [5] A kereset indoklásaként előadta, hogy a kérdéses helyeken képmása hozzájárulása nélkül került felhasználásra, ehhez engedélyt nem adott, így a közzététel jogsértő volt. A felvétel ügyvédi tevékenységével összefüggésben készült, védőként volt jelen a Makói Járásbíróságon, a sajtótájékoztatón azonban nem vett részt.
- [6] Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felperes az igényérvényesítésre nem jogosult, miután a felvételen felismerhetően nem látható. Hivatkoztak arra is, hogy a kifogásolt közlés témája egy közszereplő politikussal ... szemben folyamatban lévő büntetőeljárás volt, a ... feljelentő által tartott sajtótájékoztatóról tudósítottak. Az alperesek szerint a felperes a büntetőeljárásban védőként járt el, a sajtótájékoztatón pedig részt vett. A sajtótájékoztatót közterületen tartották, a nyilatkozó ... utalt arra, hogy a felperes milyen minőségben jár el az ügyben, miért érintett a sajtótájékoztató tárgyát képező büntetőeljárásban. Álláspontja szerint a felperes annak tudatában vett részt a sajtótájékoztatón, hogy arról a sajtó be fog számolni, és tudatában volt annak is, hogy a sajtótájékoztatón elhangzottak az ő személyét közvetlenül is érintették. Az alperesek szerint alkotmányos kötelezettségüknek tettek eleget, amikor a sajtótájékoztatóról beszámoltak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a II. rendű alperes megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa működtetett ... televíziós csatornát 2018. november 13-án 18 órakor sugározott, majd a ... oldalon „... teljes adás 2018. november 13. kedd” címen elérhető műsorban a felperest felismerhetően ábrázoló felvételt tett közzé. A II. rendű alperest a jogsértés abbahagyására kötelezte, és eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 8 napon belül a ... televíziós csatornán sugározott 18 órakor kezdődő ... című műsorban olvassa be az elsőfokú ítélet rendelkező részének a jogsértést megállapító rendelkezését, és fejezze ki sajnálkozását a jogsértésért és ezt a körülményt a tenyek.hu oldalon a „... teljes adás, 2018. november 13., kedd” című műsorral azonos módon elérhetően tegye közzé. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy a ... oldalon elérhető „... teljes adás, 2018. november 13. kedd” című műsor tartalmából, valamint a ... című műsor 2018. november 13-án 18.00 órakor kezdődő adásának minden egyéb általa tárolt változatából törölje a felperest ábrázoló felvételt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizesse meg a felperesnek 60.000 forint perköltséget és az államnak fizessen meg 36.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes igénye a megjelölt alperesekkel szemben érvényesíthető, mert a II. rendű alperes médiaszolgáltatónak minősül, az internetes oldalért pedig a szerkesztői felelősséget az I. rendű alperes viseli. Az I. rendű alperessel szemben ugyanakkor a keresetet elutasította azzal, hogy a szöveges tartalomban a felperes képmása nem jelent meg, az internetes oldalon pedig a képfelvételekért a II. rendű alperes felelős.
- [9] Az elsőfokú bíróság megállapította a felvételek alapján, hogy a felperes képmása a felvételen, - ha nagyon rövid időre is -, de felismerhetően látszik. Azt is értékelte, hogy a lekérhető tartalomban lehetőség van a felvétel megállítására és visszajátszására is, így a felismerhetőség vitathatatlanul megvalósul.
- [10] Kétségtelen tényként rögzítette, hogy a II. rendű alperes nem kért és nem is kapott hozzájárulást a felvétel elkészítéséhez és közzétételéhez. Azt is megállapította, hogy a felvétel nem védői tevékenysége közben, nem a tárgyaláson készült, az ügyvéd pedig önmagában nem minősül közéleti szereplőnek még abban az esetben sem, ha eljárása során közéleti szereplőt képviselt. Az elsőfokú bíróság nem vitatta, hogy ... sajtótájékoztatója közérdeklődésre számot tartó esemény volt, azonban egyértelműen arra a következtetésre jutott, hogy ennek a sajtótájékoztatónak a felperes nem volt a szereplője. Nem nyilatkozott a sajtónak és nem is csatlakozott a sajtótájékoztató résztvevőikhez. A

sajtótájékoztató helyszínétől távolabb történő várakozás semmiképpen sem tekinthető közszereplésnek, de még passzív részvételnek sem.

- [11] A jogkövetkezmények körében a megállapításon túlmenően az elégtételadás esetében szükségtelennek tartotta az internetes közlés esetén a közlemény főoldalon történő elhelyezését, az ilyen módon történő elhelyezésre irányuló igényt elutasította, ugyanakkor kötelezte a II. rendű alperest, hogy a felperes képmását távolítsa el az elérhető médiatartalomról.
- [12] Az alperesek által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyta.
- [13] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, megállapított tényekből helyes következtetést vont le, lényeges eljárási szabálysértést nem követett el. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperes felismerhetőségét, amely, ha rövid időre is, de ténylegesen megvalósult. Nem vitatta az alperesek azon álláspontját, hogy a közérdeklődésre számot tartó eseményekről a sajtószerv jogosult és köteles beszámolni, de rögzítette azt is, hogy a 34/2017. (XII.11.) AB határozat értelmében a tájékoztató tevékenység sem korlátlan. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a vélemény-nyilvánítási szabadság, a sajtószabadság, illetve és a képmás védelméhez fűződő jog ütközése esetén mérlegelő tevékenység szükséges, amelyben értékelni kell, hogy az adott tudósítás mennyiben kapcsolódik a közérdekű ügyhöz, az érintett személy milyen ismertséggel bír és pontosan mi a sajtóközlemény tárgya, milyen volt az érintett személy korábbi magatartása, a fénykép milyen körülmények között készült. Értékelni szükséges a közlemény tartalmát, formáját és következményeit is. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga alapján rögzítette, hogy a közügyben kifejtett vélemény nem jelenti egyben azt is, hogy az érintett képi ábrázolását is feltétel nélkül és minden körülmények között tűnni lenne köteles.
- [14] A mérlegelés során megállapította, hogy a II. rendű alperes nem vitatottan közügyről adott tájékoztatást, amikor egy országosan ismert helyi politikus, ... ellen folyamatban lévő büntetőeljárás témájában előre meghirdetett sajtótájékoztatón elhangzottokról tudósított. Ennek a sajtótájékoztatónak témája volt az, hogy a felperest mint ..., ... és ... személyét, politikáját összekapcsoló személyt mutatták be. A jogerős ítélet szerint a felperes személye a közügyhöz kevésbé kapcsolódik, a közérdeklődésre számot tartó vita illusztrálásához, lényege megragadásához nem volt szükséges a felperes képmásának megjelenítése. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes ügyvédként nem volt közéleti szereplő, ő maga közéleti kérdésekben nem nyilvánult meg, a sajtótájékoztatónak nem vált aktív részesévé, a saját gondolatait a nyilvánossággal nem közölte. A tájékoztatás lényege a politikusok egymással kapcsolatos tevékenysége és nem a felperes személye vagy magatartása volt, így a vélemény-nyilvánítás szabadsága érdekében nem volt szükséges és arányos a felperes képmásának engedély nélküli felhasználása a politikusok tevékenységével kapcsolatos sajtótájékoztatóról való tudósításban.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az I., II. rendű alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a keresetnek helyt adó részében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérték, és új ítélet meghozatala mellett a kereset elutasítását igényelték. Álláspontjuk szerint az ítélőtábla téves mérlegeléssel állapította meg a II. rendű alperes felelősségét és a döntés megalapozatlan jogi következtetésen alapult. Az alperesek elsődlegesen hivatkoztak a felperes perbeli legitimációjának hiányára, állítva azt, hogy a felvételen a felperes személye nem azonosítható be. Másodlagosan előadták, hogy ... közismert politikus büntetőügyéről tájékoztattak, az azzal kapcsolatos sajtótájékoztatóról történekről tudósítottak. Álláspontjuk szerint a felperes személyesen jelen volt a sajtótájékoztatóon, személyére ott kifejezetten utaltak (... előadása). Előadásuk szerint a sajtótájékoztató nyilvános közszereplésnek minősül, ahol a felperes személyéről hozzájárulása

nélkül készíthettek felvételt és azt fel is lehetett használni. Külön hivatkoztak arra, hogy a felvétel készítése ellen a felperes nem tiltakozott. Megsértett jogszabályként hivatkoztak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és a sajtószabadságról és a a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 10. és 13. §-ára, az Alaptörvény IX. cikkére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésére.

- [16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira való hivatkozással. Előadta, hogy nem a tiltakozás hiánya képezi a jogeset megítélésének lényegét, változatlanul fenntartotta, hogy nyilvános közszereplést nem végzett, ügyvédként volt jelen, közhatalmat nem gyakorolt, nem minősül közéleti szereplőnek. Hivatkozott arra is, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint érdekösszemérés esetén a képmás felhasználása csak a közügyek megtárgyalhatósága érdekében szükséges mértékben és azzal arányosan történhet.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [18] A Ptk. 2:43. § g) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a képmáshoz- és hangfelvételhez való jog megsértése. A 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás- vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (2) bekezdés szerint nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.
- [19] Az I., II. rendű alperesek elsődlegesen vitatták a felperes keresetösszemérés jogának fennállását, mondván, a felvételen a felperes nem ismerhető fel egyedileg. Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) által eredetileg a sajtó-helyreigazítási perekre nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített szempontokat. A PK 13. számú állásfoglalás szerint igénnyel az léphet fel, akinek személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a közlemény tartalmából felismerhető. Az eljáró bíróságok a felvétel megtekintése alapján megállapították a beazonosíthatóságot, a keresetlevél mellékletét képezte a felvételnek az a kimerevített része, ahol a felperes egyedileg felismerhető volt egy gépkocsi mellett. A Kúria egyetértett az ítéletével abban, hogy mindezek alapján a felperes személye egyértelműen beazonosítható volt, ezért a Pp. 502-504. §-iban szabályozott képmáshoz való jog érvényesítése érdekében felperesként a perben jogosult volt fellépni.
- [20] Azt is helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésében foglalt kivételek a jelen esetben nem alkalmazhatók. A felperes esetében szóba sem jött tömegfelvétel elkészítése, és közéleti szereplésről sem volt szó. Az Smtv. 10. §-a alapján kétségtelen, hogy az alperesek jogosultak voltak a sajtótájékoztatóról beszámolni, de a felperes a felvételtől megállapíthatóan - bár ott a személye szóba került - a sajtótájékoztatóon nem vett részt. A sajtótájékoztató helyszínétől távolabb lévő helyen való várakozás nem minősül a sajtótájékoztatóon való részvételnek. Helyesen hivatkozott a felperes az Alkotmánybíróság 1/2015.(I.16.) AB határozatára, amely kimondta azt, hogy az ügyvéd nem minősül önmagában közéleti szereplőnek, még akkor sem, ha ismert közéleti szereplő képviselőjét látja el valamely eljárásban. A másodfokú bíróság helyesen értelmezte az Emberi Jogok Európai Bíróságnak vonatkozó gyakorlatát is akkor, amikor érdekösszemérés keretében foglalkozott a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog és a sajtószabadság, illetve a képmáshoz fűződő jog ütközésével, kollíziójával. Az adott esetben ezt az összeütközést helyesen oldotta fel oly módon, hogy az adott esetben a képmáshoz való jog élvez elsőbbséget, mivel a felperes felismerhető képmásának bemutatása a közügyek vitatásához érdemben nem járult hozzá, enélkül is értelmezhető volt ... nyilatkozata a felperes személyéről.
- [21] A jogerős ítélet ezért helytállóan állapította meg, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy a felperes

hozzájárulása nélkül felismerhető képmását közölte, megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát. A jogerős ítélet ugyancsak helytállóan alkalmazta a jogsértésnek a Pp. 502. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában leírt lehetséges jogkövetkezményeit, rendelkezett a jogsértés megállapításáról, rendelte el az elégtétel adását, és a sérelmes helyzet megszüntetését. A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] Ptk. 2:48. § (1) és (2) bekezdése, Smtv. 10. § és Pp. 502-504. §-ai

Záró rész

- [23] A Kúria az ügyvéd foglalkozású, a felülvizsgálati eljárásban személyesen eljáró felperes felülvizsgálati eljárási költségét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg. A Pp. 83. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelezte a II. rendű alperest a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.
- [24] A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376.§-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. december 9.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bírószági ügyintéző